

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Adalet Bakanı Sayın Akın Gürlek tarafından Anayasa'nın 98'inci ve İktüzük'ün 96 ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Av. Dr. M. Sezgin Tanrikulu
Diyarbakır Milletvekili

Türkiye'de son yıllarda; Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararlarının uygulanmaması, Anayasa Mahkemesi bireysel başvuru kararlarının alt derece mahkemelerince ihlal edilmesi, Tutuklama tedbirinin istisnai olmaktan çıkarılarak yaygınlaştırılması, Savunma makamının yargı içindeki etkinliğinin zayıflatılması, Yargı bağımsızlığı ve tarafsızlığına ilişkin uluslararası göstergelerde ciddi gerilemeler yaşanması hukuk devleti ilkesini doğrudan zedeleyen yapısal sorunlar olarak öne çıkmaktadır. Bu gelişmeler, başta adil yargılanma hakkı, kişi özgürlüğü ve güvenliği hakkı ve savunma hakkı olmak üzere temel hak ve özgürlüklerin sistematik biçimde ihlal edildiğine işaret etmektedir.

Bu bağlamda,

AİHM KARARLARI VE UYGULAMA SORUNU

1. Türkiye hakkında verilen AİHM ihlal kararlarının son 10 yıldaki toplam sayısı nedir? Bunların kaç süresi içinde ve eksiksiz uygulanmıştır?
2. İhlal kararlarının uygulanmaması nedeniyle Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi denetim sürecinde bulunan dosya sayısı kaçtır?
3. AİHM kararlarının uygulanmaması nedeniyle Türkiye hakkında başlatılan "ihlal prosedürü" bulunmakta mıdır?
4. AİHM kararlarının iç hukuka entegrasyonu için Bakanlığınız bünyesinde özel bir izleme ve koordinasyon mekanizması mevcut mudur?

ANAYASA MAHKEMESİ KARARLARININ BAĞLAYICILIĞI

5. Anayasa'nın 153'üncü maddesine rağmen alt derece mahkemelerinin AYM kararlarına uymadığı dosya sayısı kaçtır?
6. Bu kararlara uymayan hâkim ve savcılar hakkında disiplin soruşturması açılmış mıdır? Açıldıysa sayısı ve sonuçları nelerdir?
7. AYM kararlarının uygulanmamasının "hak ihlali" doğurduğu durumlarda vatandaşların uğradığı zararların giderilmesine yönelik bir mekanizma var mıdır?
8. AYM kararlarının bağlayıcılığı konusunda hâkim ve savcılara yönelik zorunlu eğitim programları uygulanmakta mıdır?

TUTUKLAMA TEDBİRİ VE KİŞİ ÖZGÜRLÜĞÜ

9. Tutuklama tedbirinin istisnai olmasına rağmen yaygın uygulanmasının gerekçesi nedir?
10. Son 3 yılda tutuklu yargılanan kişi sayısı ve beraat edenlerin oranı nedir?
11. Tutuklama kararlarında "kuvvetli suç şüphesi" ve "kaçma şüphesi" kriterlerinin somutlaştırılması için bir standart getirilmiş midir?
12. Tutuklama kararlarında AİHM içtihatlarına uyum denetimi yapılmakta mıdır?
13. Alternatif koruma tedbirlerinin (adli kontrol vb.) kullanım oranı nedir?

UZUN TUTUKLULUK VE MAKUL SÜRE

14. Uzun tutukluluk nedeniyle AİHM ve AYM tarafından verilen ihlal kararlarının sayısı kaçtır?
15. Ceza yargılamalarında "makul sürede yargılanma" ilkesinin sağlanması için somut bir reform takvimi var mıdır?
16. Tutukluluk sürelerine üst sınır getirilmesine yönelik bir çalışma yapılmakta mıdır?

YARGI BAĞIMSIZLIĞI VE TARAFSIZLIĞI

17. Uluslararası hukuk devleti ve yargı bağımsızlığı endekslerinde Türkiye'nin gerilemesine ilişkin Bakanlığınızın değerlendirmesi nedir?
18. Hâkimler ve Savcılar Kurulu'nun yapısının yargı bağımsızlığına etkisine ilişkin bir reform planı var mıdır?
19. Siyasi nitelikli davalarda yargının tarafsızlığına yönelik eleştiriler hakkında Bakanlığınızın görüşü nedir?

SAVUNMA HAKKI VE AVUKATLIK MESLEĞİ

20. Savunma makamının yargı içindeki etkinliğinin artırılmasına yönelik hangi somut adımlar atılmıştır?
21. Avukatlara yönelik soruşturma ve kovuşturmaların sayısı son yıllarda neden artmıştır?
22. Avukat-müvekkil gizliliğinin korunmasına ilişkin hangi güvenceler sağlanmaktadır?

YAPISAL REFORMLAR VE EYLEM PLANI

23. AİHM ve AYM kararlarının uygulanmamasından kaynaklanan yapısal sorunlara ilişkin kapsamlı bir eylem planı hazırlanmış mıdır?
24. Hukuk devleti ilkesinin güçlendirilmesine yönelik somut bir reform takvimi var mıdır?
25. Yargı sistemine olan toplumsal güvenin artırılması için planlanan çalışmalar nelerdir?